

Handläggare
Linda Dahlberg
Linda.Dahlberg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Ansökan om nätkoncession för spänningshöjning av befintlig kraftledning i luftledningsutförande mellan Botkyrka - Bredäng i Stockholm, Huddinge och Botkyrka kommuner, Stockholms län (2019–103243) – svar på begäran om yttrande från Energimarknadsinspektionen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 9 september 2024, överlämnas till Energimarknadsinspektionen som Huddinge kommuns yttrande över *Ansökan om nätkoncession för spänningshöjning av befintlig kraftledning i luftledningsutförande mellan Botkyrka – Bredäng i Stockholm, Huddinge och Botkyrka kommuner, Stockholms län (2019–103243)*.

Sammanfattning

Energimarknadsinspektionen (Ei) har begärt Huddinge kommuns yttrande angående en ansökan från Svenska kraftnät om tillstånd att fortsätta använda en befintlig kraftledning (nätconcession för linje) mellan Botkyrka och Bredäng med en spänningshöjning.

Huddinge kommun har under tidigare samråd lämnat yttrande avseende markförläggning av kraftledning, dispens vid underhållsarbete samt årsmedelvärde för magnetfält.

Inom ramen för tillståndsansökan har lokaliseringalternativ utretts och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tagits fram. Bedömningen är att nuvarande ledning i befintlig sträckning i befintligt utförande är mest lämplig. Samtliga konsekvenser av att bibehålla befintlig ledning bedöms som små eller obetydliga eftersom ny mark inte tas i anspråk.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Svenska kraftnät har 2019 ansökt hos Energimarknadsinspektionen (Ei) om tillstånd att fortsätta använda en befintlig kraftledning (nätconcession för linje)

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

samt spänningshöjning. Ansökan avser en luftledning från Botkyrka till Bredäng i kommunerna Botkyrka, Huddinge och Stockholm i Stockholms län. Ledningen är byggd för en kapacitet om 400 kV men drivs för tillfället med 220 kV. Svenska kraftnät avser att spänningshöja ledningen till 400 kV. Det är Ei som avgör om ledningen ska få fortsatt tillstånd.

Ledningen tillhör det nationella växelströmsnätet och utgör en del av grundstommen i det nordiska elsystemet. Växelströmsnäten behöver göras starkare för att medge anslutning och överföring av nya större produktionsvolymmer samt för att klara anslutning av likströmsförbindelser med hög kapacitet inom växelströmsnäten och till våra grannländer.

Den aktuella sträckan av kraftledning är ca 9,3 km lång och sträcker sig från Botkyrka till Bredäng. Befintlig kraftledning utgörs av luftledning i stålstolpar i en 44-52 meter vegetationsfri skogsgata som upplåtes till Svenska kraftnät med ledningsrätt. Den befintliga kraftledningen är byggd 1972 och är samlokaliserad med Vattenfall Eldistribution AB's ledning som parallellt har ett pågående koncessionsärende hos Ei, i vilket Huddinge kommun lämnat ett yttrade under våren 2024. Såväl tidigare ärende om förlängd koncession till Vattenfall eldistribution AB, som detta ärende om förlängd nätkoncession för Svenska kraftnät, gäller en oförändrad sträckning i oförändrat utförande.

Bild 1: Översiktskarta för aktuell kraftledningssträcka

Svenska kraftnät har bedömt att betydande miljöpåverkan kan antas för den sökta koncessionen och därför valt att direkt genomföra en specifik miljöbedömning och ett avgränsningssamråd som bland annat innefattar samråd om hur miljökonsekvensbeskrivningen ska avgränsas istället för att först utreda om behov av detta finns i ett undersökningssamråd. Avgränsningssamrådet genomfördes från december 2020 till januari 2021. I miljökonsekvensbeskrivningen redogörs de direkta och indirekta effekter som den planerade verksamheten eller åtgärden kan medföra. Vidare är syftet att möjliggöra en samlad bedömning av dessa effekter på människors hälsa och miljön.

Inom ramen för avgränsningssamrådet har Svenska kraftnät låtit genomföra en alternativutredning för två alternativa sträckningar. En lokalisering enligt de två utredningsalternativen har av Svenska kraftnät bedömts medföra negativa

konsekvenser för samtliga utredda miljöaspekter i jämförelse med att låta ledningen bli kvar i befintlig sträckning och utformning

Av miljökonsekvensbeskrivningen gör Svenska kraftnät den samlade bedömningen att konsekvenserna är små och eller obetydliga för alla intresseområden i det förordade alternativet där nuvarande ledning behålls i befintlig sträckning och i befintligt utförande. Detta med hänsyn till att ändamålet med ledningen ska uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Under samrådet yttrade sig Huddinge kommun både genom kommunstyrelsen och kommunens miljötillsynsavdelning som båda förordade befintlig sträckning då de båda utredningsalternativen skulle innebära intrång i Gömmarens naturreservat med påverkan för friluftsliv, naturmiljön och kulturmiljön i området och därmed utgöra sämre alternativ. Kommunstyrelsen förordade även markförläggning av den aktuella kraftledningen enligt befintlig sträckning genom Huddinge kommun då det uttrycks som mål i kommunens översiktsplan att alla kraftledningar i kommunen på sikt ska markförläggas för att minska påverkan från elektromagnetiska fält.

Miljötillsynsavdelningen ville under samrådet upplysa om att åtgärder inom Gömmarens naturreservatet ska prövas genom dispens av bygglovs- och tillsynsnämnden i Huddinge. Dispens i ett naturreservat får endast meddelas om intrånget i naturvärdena kompenseras i skälig utsträckning. En dispens får inte lämnas i strid med en detaljplan eller med en bestämmelse i en detaljplan. Dock får små avvikelser göras om syftet med detaljplanen eller bestämmelsen inte motverkas. Miljötillsynsavdelningen noterade även i sitt yttrande att ett flertal fastigheter beräknades få ett årsmedelvärde för magnetfält över 0,4 μ T som utgör en gräns varvid Svenska kraftnät själv har en policy som gör gällande att magnetfält normalt inte ska överskrida detta riktvärde vid om- eller nybyggnation av ledningar. Dessa fastigheter ligger inte i Huddinge kommun och kommunen avstår därför nu att yttra sig om skyddsåtgärder för dessa.

Svenska kraftnät har efter avslutat samråd svarat Huddinge kommun. När det gäller frågan om markkabel förtydligar Svenska kraftnät att markkabel endast övervägs under speciella förhållanden och då på kortare sträckor eftersom de tekniska förutsättningarna för markkabel i transmissionsnätet för växelström innebär att en markkabel har lägre tillgänglighet än en luftledning och kan orsaka försämrad elkvalitet. Inom miljökonsekvensbeskrivningen har ett alternativ med markkabel utretts översiktligt men avfärdats.

Inför Energimarknadsinspektionens beslut i Vattenfalls ansökan om nätkoncession för befintlig kraftledning med spänningshöjning har Huddinge kommun begärts att yttra sig. Av yttrandet ska särskilt framgå

- Om ledningen är förenlig med kommunens detaljplaner och områdesbestämmelser
- om ledningen passerar nära skolor, förskolor eller annan liknande verksamhet

- om kommunen anser att de skyddsåtgärder sökande avser vidta är tillräckliga
- annan information som kommunen anser är av betydelse för prövningen

Yttrande

Huddinge kommun har fått möjlighet att yttra sig över ansökan om nätkoncession för mark- och luftledning mellan Botkyrka och Bredäng och lämnar följande synpunkter.

En god elförsörjning är avgörande för att Huddinge ska kunna fortsätta att växa och därför ser kommunen positivt på att Svenska kraftnät nu planerar för åtgärder för att säkerställa kapaciteten i elnätet.

Kommunens planer

Enligt Huddinge kommuns gällande översiktsplan är ett övergripande mål att befintliga kraftledningar på sikt ska grävas ned för att minska de elektromagnetiska fältens påverkan på omgivningen. För kungens kurva finns sedan mars 2023 en antagen utvecklingsplan. Kungens kurva planeras till en levande regional stadskärna med handel, arbetsplatser och uppemot 10 000 bostäder. Kungens kurva kopplas samman med Skärholmen och tillsammans är detta en av de åtta regionala stadskärnorna som pekas ut i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFs). Syftet är att skapa en flerkärnig Stockholmsregion och avlasta den centrala regionkärnan. Här ska tät sammanhållen bebyggelse i de bästa kollektivtrafiklägena utvecklas. Kommunens planering utgår ifrån att befintliga kraftledningar som utgörs av luftledningar på sikt markförläggs för att skapa en god livsmiljö i den regionala stadskärnan.

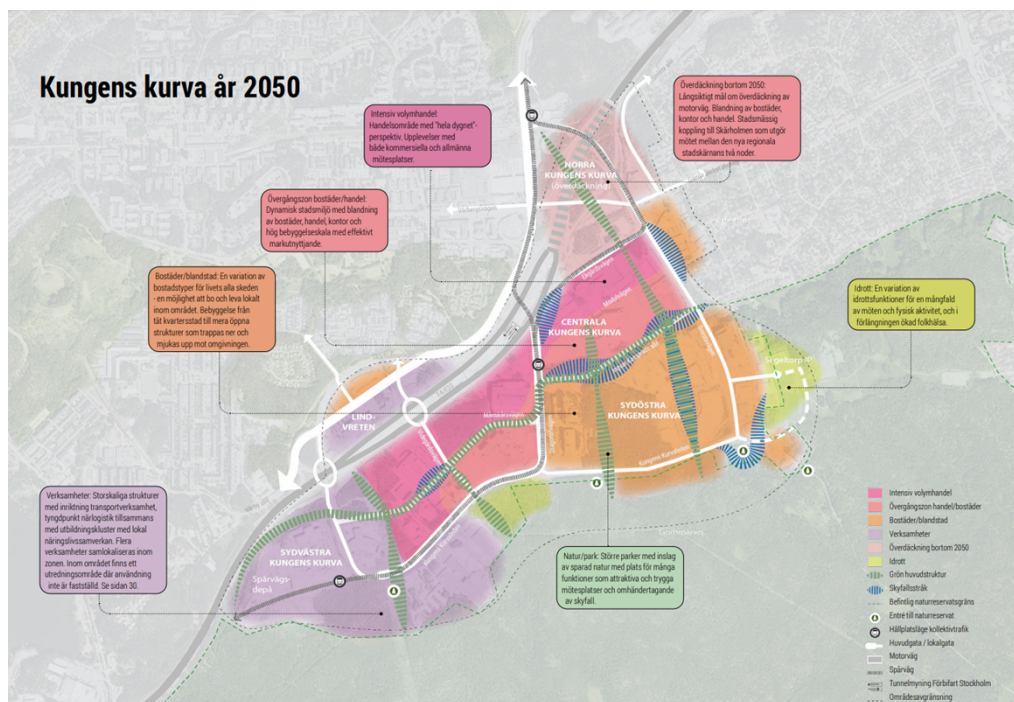

Bild 2: Utdrag ur Utvecklingsplan för Kungens kurva

Den aktuella sträckningen passerar främst icke planlagt område och till stora delar inom Gömmarens naturreservat. I naturreservatet kan framtida underhållsarbete med körvägar utanför befintlig ledningsrätt komma att kräva ansökan om dispenser hos kommunens bygglov- och tillsynsnämnd. Flera befintliga körvägar behöver troligtvis rustas upp och träd behöver tas bort för att nå stolpplatser.

In genom Kungens kurva gäller detaljplan 0126k-11989, Kungens kurva XII, Vårby, där anläggningen är förenlig med gällande plan. Därefter skär kraftledningen genom detaljplanerna 0126K-16022, Förbifart Stockholm, 0126K-12110, Lindvreten arbetsområde III samt 0126K-16023, Gång- och cykelbro i Kungens kurva. Samtliga planer är belagda med ledningsrätt och därmed förenliga med kraftledningen.

Intilliggande verksamheter

För information finns flera förskolor och grundskolor i området. Närmast belägna förskola och skola till aktuell ledningssträckning finns på 460 meter avstånd. Inom Kungens kurva pågår planering för en skola 900 meter ifrån transformatorstationen i Masmo.

Skyddsåtgärder

Kommunens miljötillsynsavdelning ansåg i tidigare avgränsningssamråd att Svenska kraftnät i sitt underlag inte presenterade tillräckliga skyddsåtgärder för ett antal fastigheter där årsmedelvärdet för magnetfält beräknas överskrida 0,4 µT. Dessa fastigheter ligger inte i Huddinge kommun och kommunen avstår därför att yttra sig om skyddsåtgärder för dessa.

Åtgärder inom Gömmarens naturreservatet ska prövas genom dispens av bygglovs- och tillsynsnämnden i Huddinge. Dispens i ett naturreservat får endast meddelas om intrånget i naturvärdena kompenseras i skälig utsträckning.

Kommunen ser positivt på de skyddsåtgärder för naturmiljön som beskrivs av Svenska kraftnät. Exempel på dessa är:

- Snarast åtgärda tillfälliga skador på skogsmark om sådana skulle uppstå.
- I möjlig mån spara döda stående träd vid underhållsarbete för att gynna artrikedomen
- Undvika störande underhållsarbeten under fåglars häckningsperiod.
- Undvika körsador vid passage av vattendrag.
- Beredskap vid eventuella olyckor med drivmedelsläckage som följd för att säkerställa att inte miljöfarliga ämnen når vattendrag.
- Samråda med Länsstyrelsen vid underhålls- och skötselåtgärder som riskerar att föra väsentlig ändring av naturmiljön.

Därtill vill kommunen lägga till att:

- Undvika frisättning av miljögifter genom att vid framtida stolpbyten nyttja befintliga hål och ersätta med material utan miljögifter.
- Iaktta aktsamhet vid reparationer med hänsyn till markförhållanden och vattendrag vid reparationer så att påverkan på naturmiljön minimeras.

- Om ej tidigare kända fornlämningar påträffas i samband med underhåll bör anmälan upprättas till Länsstyrelsen och registrerade fornlämningar märkas ut i material som levereras till entreprenör.
- Sökanden tillämpar myndigheternas säkerhetsföreskrifter, allmänna råd och försiktighetsprinciper.

Övrig information

Slutligen förutsätter Huddinge kommun att Svenska kraftnät för dialog med Trafikverket och trafikförvaltningen inom Region Stockholm om de planerade infrastrukturprojekten Tvärförbindelse Södertörn och Spårväg syd.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Svenska kraftnät kan behöva söka tillstånd eller dispens för underhållsarbete i naturreservat eller där Huddinge kommun är markägare.

Camilla Broo
Kommundirektör

Mats Hermansson
Samhällsbyggnadsdirektör

Bilagor

- Bilaga 1. Huddinge kommuns yttrande till Energimarknadsinspektionen (Ei)
Bilaga 2. Begäran om yttrande över ansökan om nätkoncession

Beslutet ska skickas till

Energimarknadsinspektionen, diariet@ei.se
Bygglöv- och tillsynsnämnden